

Početna stranica>Vaša prava>Temeljna prava>Povelja o temeljnim pravima – najbolje prakse država članica

Povelja o temeljnim pravima – najbolje prakse država članica

Hrvatska

Kuća ljudskih prava Zagreb svake godine sudjeluje u istraživanju Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) za pripremu Godišnjeg izvještaja o temeljnim pravima koji sadrži poglavlje koje se odnosi na upotrebu Povelje o temeljnim pravima na nacionalnoj razini. U izvještaju se iznosi pregled sudske prakse država članica koja se poziva ili odnosi na Povelju, upotreba Povelje u parlamentarnim raspravama i donošenju novog zakonodavstva te zastupljenost Povelje u akademskim člancima. Kao što je spomenuto, nakon objavlivanja izvještaja od strane Agencije EU za temeljna prava, Kuća ljudskih prava Zagreb diseminira izvještaj putem objave na svojim društvenim mrežama. Nadalje, u prostorijama Kuće ljudskih prava Zagreb 31. siječnja 2019. godine održan je već spomenuti seminar u organizaciji Agencije EU za temeljna prava i Ureda pučke pravobraniteljice RH na temu Povelje EU o temeljnim pravima. Seminaru su prisustvovali predstavnici civilnog društva, nezavisnih institucija za zaštitu ljudskih prava te ostali zainteresirani pravnici i pravnice, a tijekom cjelodnevnog treninga obrađene su teme značaja i funkcije Povelje kao i vježbe vezane uz njezinu praktičnu primjenu.

Informiranje o Povelji i njezina primjena u vašoj zemlji

Vladine politike kojima se promiču primjena Povelje i informiranje o njoj u zakonodavnim i upravnim tijelima, tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim tijelima

Nacionalni plan suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. godine (u nastavku: Nacionalni plan) u uvodnim poglavljima referira se na Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno je istaknut članak 21. Povelje kojim se zabranjuje bilo kakva diskriminacija na temelju spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih osobina, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kakvog drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invalidnosti, dobi ili spolne orijentacije. U Nacionalnom planu, u poglavlju koje se odnosi na Pristup stanovanju, eksplicitno se ističe članak 34. st. 3. Povelje koji naglašava da u cilju suzbijanja socijalne isključenosti i siromaštva Europska unija prepoznaje i cijeni pravo na socijalnu i stambenu pomoć kako bi osigurala dostojan život onima bez dovoljno sredstava za život. Prioritetna područja Nacionalnog plana su, između ostalog, usmjerena i na prava jasno istaknuta u Povelji EU o temeljnim pravima kao što su pristup stanovanju, socijalnoj skrbi, zdravstvenoj zaštiti te uslugama i dobrima.

Djelotvorna primjena Povelje Europske unije o temeljnim pravima jedan je od horizontalnih uvjeta za provedbu Europskih strukturnih fondova. Slijedom toga u Akcijskom planu za praćenje provedbe omogućavajućih (ex-ante) uvjeta koji je izradilo Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU istaknuto je kako će se osigurati provedba ovog kriterija. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU će organizirati trening za sve zaposlenike koji rade u sustavu kontrole i upravljanja Europskim fondovima. Treninzi pod nazivom „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ provode se od 2015. godine, a dosada su obuhvatili 1500 osoba koje rade na poslovima upravljanja i kontrole ESI fondova, a edukacija se i dalje provodi za sve novozaposlene osobe u sustavu. Edukacijom su obuhvaćene ukupno 22 institucije, što uključuje resorna ministarstva i provedbene agencije, a od tijela državne uprave ističemo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo turizma, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo kulture, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo financija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo za demografiju, obitelj, socijalnu politiku i mlade. Treninzi se provode u suradnji s Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvom demografije, obitelji, mladih i socijalne politike, Uredom pučke pravobraniteljice i Uredom pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. U okviru treninga predstavlja se antidiskriminacijski pravni okvir u Republici Hrvatskoj uključujući Povelju EU o temeljnim pravima. Za sljedeću se financijsku perspektivu u okviru upravljanja ESI fondovima planira da će buduća upravljačka tijela nastaviti s provedbom spomenutih edukacija, s posebnim osvrtnom na Povelju Europske unije o temeljnim pravima.

Nadalje, u spomenutom Akcijskom planu za praćenje ex-ante uvjeta čiji nositelj je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, istaknuto je kako Smjernice za korisnike sredstava iz EU fondova (*Guidelines for Applicants*), navode i strateško pravni okvir u okviru kojeg se navodi Povelja Europske unije o temeljnim pravima. Kako bi se osigurao mehanizam provjere usklađenosti operacija financiranih iz EU fondova s Poveljom, u nadolazećem razdoblju, obaveza da se operacije usklade s Poveljom EU o temeljnim pravima uključit će se u Smjernice za prijavitelje (*Guidelines for Applicants*). Upravljačka tijela razvit će kontrolne liste za sva tijela koja raspisuju pozive za prijavitelje. U navedenoj listi tijela će morati jasno naznačiti jesu li pozivi u skladu s Poveljom.

Nadalje, Europska povelja o temeljnim ljudskim pravima ugrađena je u sustav upravljanja ESI fondovima, posebice kada se radi o *Operativnom programu „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“* (U daljnjem tekstu OPKK). U tom smislu 31. svibnja 2016. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU donijelo je (u daljnjem tekstu MRRFEU) Odluku o primjeni horizontalnih načela kojom se propisuje: „Intervencije koje će se financirati iz OPKK ne moraju samo biti u skladu s načelima jednakosti, već trebaju promicati praktičnu primjenu politike jednakih mogućnosti, nediskriminacije i pristupačnosti gdje god je to moguće.“

Ovakva odredba u potpunosti je u skladu s Poveljom, Poglavljem 3. Jednakost, člancima od 21. do 26. Slijedom ove odluke MRRFEU 31. lipnja 2016. donosi odluku o stupanju na snagu *Uputa za prijavitelje i korisnike Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija o provedbi horizontalnih načela“*. Pri izradi ovoga dokumenta sudjelovali su između ostalih Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, Ured pučke pravobraniteljice, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Upute sažimaju pojmove i odredbe Povelje i mogu se pronaći na linku:

https://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. Odredbe *Uputa za prijavitelje i korisnike Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija o provedbi horizontalnih načela“* ugrađene su i posebno naglašene u svoj natječajnoj dokumentaciji OPKK. Primjer se može vidjeti na [sljedećem linku](#). Osim toga, sam OPKK promiče direktnim ulaganjem u infrastrukturu koja pridonosi ostvarivanju ciljeva Povelje financiranjem infrastrukturnih ulaganja za najranjivije skupine društva kako bi se ostvarila njihova ljudska prava. OPKK u ovom financijskom razdoblju ulaže u skladu sa sljedećim člancima Povelje: Članak 35. Zdravstvena skrb, Članak 14. Pravo na obrazovanje, Članak 24. Prava djeteta, Članak 25. Prava osoba treće dobi, Članak 26.

Integracija osoba s poteškoćama. Itd.

MRRFEU ima u svom ustrojstvu Službu za koordinaciju u pripremi i provedbi projekata koja koordinira primjenu horizontalnih načela nediskriminacije, ravnopravnosti spolova, prava osoba s invaliditetom i održivog razvoja.

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, u okviru planiranog strateškog dokumenta u području promicanja i zaštite ljudskih prava (Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2019. do 2024.) planira uzeti u obzir potrebu da se provode mjere usmjerene na informiranje, edukaciju i podizanje vidljivosti Povelje EU o temeljnim pravima.

Alati koji pomažu da se bolje razumije Povelja i kada se ona primjenjuje

za stručnjake (iz zakonodavnih tijela, uprave, tijela za izvršavanje zakonodavstva, pravosudnih tijela i pravne stručnjake) za građane.

Pravosudna akademija nastoji svake godine uključiti u svoj Program cjeloživotnog stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika i službenika u pravosuđu edukacije na temu Povelje EU o temeljnim pravima. Jednako tako, Pravosudna akademija se uključuje i u EU projekte financirane iz programa Unije koji su posvećeni učenju o Povelji.

Kao primjer navodimo projekt „Povelja Europske unije o temeljnim pravima u sudskom postupku“ (*Judging the Charter*) čiji je nositelj u Republici Hrvatskoj Ured pučke pravobraniteljice, a Pravosudna akademija jedan od pridruženih partnera. U okviru ovog projekta u 2017. godini četvero sudaca je sudjelovalo na dvije međunarodne konferencije, dok je u 2018. godini organizirano šest jednodnevnih radionica: 3 opće, na temu Povelje (za ukupno 41 suca iz Zagreba, Splita i Osijeka) te 3 specijalističke na temu azila i diskriminacije u Zagrebu, za ukupno 46 sudaca.

Također je bitno spomenuti i projekt iz Prijelaznog instrumenta „Povećanje kvalitete edukacije u pravosudnom sustavu – EU pravo i online učenje“ koji je priveden kraju u ožujku 2018. U okviru tog projekta, osim organiziranih radionica i online tečajeva, razvijen je kurikulum za provedbu edukacije iz područja europskoga prava koji Pravosudna akademija može nastaviti primjenjivati u svojim programima. Jedna od tema je bila „Povelja EU o temeljnim pravima: domašaj i primjena na nacionalnoj razini“ te su na temelju tog razvijenog materijala u sklopu redovnog programa cjeloživotnog stručnog usavršavanja u 2019. održane četiri radionice sa ukupno 60 polaznika.

Upotreba i promidžba alata za razumijevanje Povelje koje su razvile druge zemlje EU-a ili drugi dionici u EU-u

Priručnik Agencije EU za temeljna prava „*Applying the Charter of Fundamental Rights of the European Union in law and policymaking at national level*“ predstavljen je na edukaciji za državne službenike koji su uključeni u zakonodavne postupke. Edukacija je održana 30. siječnja 2019. godine od strane Ureda pučke pravobraniteljice i u suradnji s Agencijom EU za temeljna prava.

Također, nakon objavljivanja Godišnjeg izvještaja o temeljnim pravima od strane Agencije EU za temeljna prava, a koji izvještaj sadrži poglavlje koje se odnosi na upotrebu Povelje o temeljnim pravima na nacionalnoj razini, udruga civilnog društva Kuća ljudskih prava Zagreb diseminira izvještaj putem objave na svojim društvenim mrežama.

Suradnja s dionicima radi promidžbe informiranja o Povelji EU-a o temeljnim pravima i njezine upotrebe

Primjeri suradnje između branitelja ljudskih prava i nacionalnih tijela kojom se doprinosi boljem informiranju o Povelji i njezinoj boljoj upotrebi

Ured pučke pravobraniteljice, u suradnji s Agencijom za temeljna prava EU, organizirao je dvije radionice u cilju podizanja svijesti o Povelji o temeljnim pravima:

30. siječnja 2019. godine, u prostorima Državne škole za javnu upravu, organizirana je edukacija za državne službenike. Cilj edukacije je bilo podizanje svijesti o Povelji o temeljnim pravima među državnim službenicima koji su uključeni u zakonodavne postupke. Poseban fokus edukacije bio je na članku 51. koji određuje područja njene primjene. Također, na edukaciji je predstavljen priručnik Agencije „*Applying the Charter of Fundamental Rights of the European Union in law and policymaking at national level*“.

31. siječnja 2019. u prostoriji Kuće ljudskih prava organizirana je edukacija za predstavnike civilnog društva. Fokus edukacije bio je na mogućnosti primjene Povelje kroz kampanje i zagovaranje ljudskih prava, te u okviru podrške osobama kojima su prava prekršena, s posebnim fokusom na strateško parničenje. Također, Izvješće pučke pravobraniteljice za 2018. godinu, dostavljeno Hrvatskom saboru krajem ožujka 2019. poziva se na Povelju o temeljnim pravima.

Primjeri suradnje između nacionalnih tijela i akademske zajednice kojom se doprinosi boljem informiranju o Povelji i njezinoj boljoj upotrebi

Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu svijest o Povelji širi se kroz predavanja za studente na drugoj i petoj godini i na poslijediplomskom studiju.

Na drugoj godini su u okviru osnovnog predmeta iz europskog javnog prava dva predavanja posvećena zaštiti temeljnih prava u EU, uključujući Povelju. Na petoj godini, studentima prava nudi se predmet koji se predaje na engleskom jeziku pod nazivom *EU Fundamental Rights*. Nedavno je napisan i sveučilišni udžbenik o Temeljnim pravima u EU s naglaskom na zabranu diskriminacije. Tema zaštite temeljnih prava obrađuje se također i na predmetu Institucije i pravni sustav EU na specijalističkom studiju iz prava EU.

Primjeri nevladinih inicijativa kojima se promiče informiranje o Povelji i njezina upotreba u vašoj zemlji

Kuća ljudskih prava Zagreb svake godine sudjeluje u istraživanju Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) za pripremu Godišnjeg izvještaja o temeljnim pravima koji sadrži poglavlje koje se odnosi na upotrebu Povelje o temeljnim pravima na nacionalnoj razini. U izvještaju se iznosi pregled sudske prakse država članica koja se poziva ili odnosi na Povelju, upotreba Povelje u parlamentarnim raspravama i donošenju novog zakonodavstva te zastupljenost Povelje u akademskim člancima. Kao što je spomenuto, nakon objavljivanja izvještaja od strane Agencije EU za temeljna prava, Kuća ljudskih prava Zagreb diseminira izvještaj putem objave na svojim društvenim mrežama.

Nadalje, u prostorijama Kuće ljudskih prava Zagreb 31. siječnja 2019. godine održan je već spomenuti seminar u organizaciji Agencije EU za temeljna prava i Ureda pučke pravobraniteljice RH na temu Povelje EU o temeljnim pravima. Seminaru su prisustvovali predstavnici civilnog društva, nezavisnih institucija za zaštitu ljudskih prava te ostali zainteresirani pravnici i pravnice, a tijekom cjelodnevnog treninga obrađene su teme značaja i funkcije Povelje kao i vježbe vezane uz njezinu praktičnu primjenu.

Posljednji put ažurirano: 10/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.